JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. Zaturdag 29 October. N°. 86.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

De uitgever van den *Java-Bode* vindt zich verpligt beleefdelijk te verzoeken de te plaatsen Advertentiën, uiterlijk *half twaalf* ure van den dag der uitgave, ter Drukkerij van het Blad, te doen bezorgen, zijnde het hem anders onmogelijk de later aangebodenen in het Nommer van dien dag op te nemen.

W. BRUINING.

Civiel Departement.

ONTHEVEN:

De ambtenaar *R. Colosse* van de verdere vervulling der betrekking van assistent-resident van Gorontalo (residentie Menado).

BENOEMD:

Tot assistent-resident van Gorontalo, *W. A. van der Horst*, laatstelijk posthouder van Kariman Djawa, thans op wachtgeld.

Tot kommies bij het kollegie van boedelmeesteren te Batavia, *P. M. Reinhardt*, thans eerste klerk bij de griffie van het hooggeregtshof van Nederlandsch-Indie.

Tot opzieuer van de algemeene pakhuizen te Soerabaya, *J. J. van den Berg*, thans eerste klerk bij den algemeenen pakhuismeester aldaar.

Militair Departement.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Chef over de Geneeskundige Dienst

IS OVERGEPLAATST:

De officier van gezondheid der derde klasse *B. H. Egberts*, van het groot militair hospitaal te Willem I naar Batavia,

TER BESCHIKKING GESTELD:

Van het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der derde klasse *C. L. Doleschall*.

Van het groot militair hospitaal te Soerabaya, de apotheker der derde klasse *P. G. Weijers*;

Beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Aankondiging.

Door *Cornelius Tobias Suermondt* en *Anna Susanna Elisabeth Kamphuis*, echtelieden, te Batavia woonachtig, is, bij rekest van 28 September 1853, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie het verzoek gedaan, dat aan hunnen, op 18 dier maand geboren zoon, *Lodewijk* wordt toegestaan den geslachtsnaam van *Kamphuis* bij den zijnen te voegen, en zich alzoo voor den vervolge te mogen noemen en schrijven *Lodewijk Kamphuis Suermondt*.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening van art. 7 van het burgerlijk wetboek van Nederlandsch-Indie.

De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Advertentien.

Verponding over 1853.

De directeur van 's lands middelen en domeinen herinnert bij deze, dat de verponding over den *tweeden termijn* des loopende jaars moet worden voldaan, *vóór den laatsten December aanstaande*; zullende de ontvangst daarvan, voor zoo veel betreft de residentie Batavia, dagelijks met uitzondering van zon- en feestdagen, worden gevaceerd ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.

BATAVIA, ... Oct. 1853.
De Directeur voornoemd,
VAN DE GRAAFF.

De resident van Batavia maakt bekend. dat op Zaturdag 5 November e. k. 's morgens ten 10 ure ten zijne kantore publieke uitbesteding bij den afslag gehouden zal worden voor de levering in 1854 van 1000 stuks ijzeren halsbanden voor de gecondemneerden in Nederlandsch-Indie.

Vendutien.

Op Maandag 30 October, voor het woonhuis van den heer *J. M. Kuijp*, op Kroekoet.

Op Dingsdag 1 November voor het kommissiehuis van *A. van Ommeren en Co.*

Op Woensdag 2 November, voor het kommissiehuis van *Voute en Jacobson*.

Op Donderdag 3 November, voor het kommissiehuis van gebr. *Roselje en Co.*

Op Vrijdag 4 November, voor de pakhuizen van *Busing. Schröder en Co.*, door *Vaupel en Co.*

Nagelaten Boedels.

De agenten der Samarangsche Wees- en Boedelkamer te Poerworedjo roepen bij advertentie van 15 October 1853 op, de debiteuren en krediteuren in den boedel van wijlen de weduwe *Maria Charlotta Bauwij*, om betalingen of aangiften te doen binnen den tijd van drie maanden.

Vertrekkende Personen.

J. W. Roelandt.
F. O. Marshall.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 24 tot en met 27 Oct. 1853.

Marine Hotel. *F. Hugenholtz* en echtgenoot, van Padang, — *W. S. Scholten van Aschat*, van de reede. — *J. Tromp*, van idem. — *D. L. Feldman*, van idem. — *G. H. Steijn Parvé*, van idem. — *G. W. Westenberg*, van idem. — *Visscher van Gaasbeek*. en familie, van Bandong. — *Slichtenbree*, van ....

Batavia Hotel. *J. K. Verschuur*, van Padang. — *Palm*, van Salatiga. — *van de Velde*, van Banjoemaas. — Mejufvrouw *Duperten*, van idem, — *Meijer*, van Nederland,

Java Hotel. *H. van de. Loo* en echtgenoot, van Bencoelen.

Hotel der Nederlanden. *J. de Haas*, van Onrust. — *B. W. Hoogterp*, van de reede.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON, *Paulina Aletta van Hengel, van den Ende.*

BATAVIA, 28 *October* 1853. (977)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *E. C. Staal, Houtbeckers.*

SAMARANG, 15 *October* 1853. (981)

Overleden *P. A. van den Ende*, geliefde echtgenoote van

(988) F. U. VAN HENGEL.

BATAVIA, 27 *October* 1853.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Dingsdag aanstaande verkoopen Bielefeld-Linnen in diverse soorten,

(992) A. VAN OMMEREN & Co.

COMMISSIEHUIS *MEESTER CORNELIS.*

Vendutie voor de woning van den WelEdelGestr Heer *Paul* op Maandag den 7e November aanstaande, van Wagens, Paarden, Huismeubelen en andere goederen meer.

(987) F. N. VON ENDE.

Er wordt bij eene familie met vijf kinderen, waarvan de jongste even drie jaren oud is, gevraagd, eene gouvernante, van een reeds eenigzins gevorderden leeftijd; zij, die de daartoe vereischte bekwaamheid bezitten en zich zoodanig gaarne geplaatst zagen gelieven zich te adresseren onder de Letr. *F. B. Poste restante* te Djocjokarta. (984)

Madame *Potier*, Bazaar Baroe,

Fixée définitivement à Batavia a l'honneur de se rappeler aux Dames pour son établissement de Blanchissage de Fin.

Aperçu des Prix.

Robe Tulle, simple.............. 3 *fl. rec.*
» » brodé à volants et autres façons compliquées...depuis 4 » » et au dessus.
Robe Unie en Mousseline......... 2 » »
» à Volants, à Plis ou à double Jupe.......................... 3 » » » » »
Robe Soie, selon l'importance ..., 3 » » » » »
Mantille ou Paletot, Tulle, Dentelle, Mousseline.................... 3 » » » » »
Echarpe, Tulle brodé ou Dentelle. 5 » »
Berthe, » » » » 3 » »
» compliquée................ 5 » »
Dentelle seule à neuf, l'aune.... 1 » »
» » demi-neuf l'aune... ½ » »
Gilet, homme.................... 1 » »

Mouchoirs de luxe, Collerettes, Chemissettes, Rideaux riches, Tapis au crochet, Gants, Cravattes, Corsets, Chales, etc., à des prix modérés. (796)

SCHILPAD SOEP EN SCHILPAD BEAFSTEAK

Op Donderdag den 3den November in de Stads-herberg te *Batavia*. (980)

Chaises Percées, Portatives, Hijdrauliques et Inodores.

Verkrijgbaar bij

(983) GEBR. ROSELJE & CO.

ONTVANGEN

Obligique drie Snarige Pianino's 6¾ Octaaf, uit de koninklijke fabrijk van den Heer *Cuijpers* te s'Hage, deze fraaije Pianino's, zoowel wat meubel als schoone klank betreft, zijn te bezigtigen bij

(991) VAN DER BEEK, *Gang Patjenongan.*

Toko Mme Jne *Coquelin* op Noordwijk

Déballage des articles suivants:

Soieries pour robes, nouveaux modèles de mantelets, Pelisses, Basquines, Sorties de Bal, Rubans, Nouveautés, Chapeaux, et Coiffures Nouvelles.

Pianos à Crampons et Barres en fer, tenant au ton d'orchestre, Violon, Boites, Archers et cordes. (978)

TE KOOP

Door bijzondere omstandigheden, tegen een lagen prijs, eene goede Engelsche piano, van Collard & Collard. Adres

(989) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

MOEDERLEED EN MOEDERVREUGDE. (*vervolg.*)

» Eindelijk," sprak Camilla bij zich zelve, » is de tijd gekomen, waarop ik het geheim mijner zuster bespieden en de huichelaarster ontmaskeren kan. Nu zal ik vernemen wie degene is, dien zij alle dagen de besten brokjes brengt, wie de kamer op de eerste verdieping bewoont, terwijl ik mij met een ellendig hoekje behelpen moet, en waarom zij zoo geheimzinnig te werk gaat."

Camilla haalde daarop uit een kastje den sleutel der voorkamer te voorschijn, sloot het slapende kind op en begaf zich naar de bovenste verdieping. Door de ligt geopende huisdeur naderde zij de half openstaande kamerdeur, waar op eene tafel nog de overblijfselen van het gehouden middagmaal te zien waren. Onder de daar aanwezige meubelen bemerkte zij eene piano, waarop een hoop muziek lag. Reeds geloofde Camilla de kamer zonder bewoners te vinden, toen zij achter de kachel in een grooten leuningstoel een slapenden grijsaard ontdekte. Hij hield het hoofd op de borst gezonken, zoo dat men geenszins zijn gezigt, maar alleen de kruin van zijn hoofd zien kon. Zijn regterbeen was ontzaggelijk dik en met hennipdraden omwikkeld. Naast hem in den hoek der kamer lag een kruk.

» Een minnaar is het niet," zeide Camilla bij zich zelve, » dien mijne zuster hier verbergt. Hoopt zij welligt erfgename van dezen ouden man te worden, en vreest zij in mij eene mededingster?" Hier keerde Camilla zich verschrikt om, want zij hoorde haastige schreden naderbij komen, en zag zelfs hare zuster achter zich, welke haar met een verstoord gelaat en eene zachte, bijna ademlooze stem aansprak:

» Gij hier, Camilla? O, kom! verwijder u snel van hier, voor dat hij wakker wordt?"

» Wie is dan die man? vroeg Camilla spottend, » dat gij zoo bezorgd voor hem zijt? Is het misschien een ridder Blaauwbaard, die de ongeroepene betreding zijner geheimzinnige kamer bloedig wreken zal? Och, die man dáár ziet er niet uit, alsof hij mij bij de haren rondslepen zal, gelijk mij als de gemalin van Blaauwbaard op het tooneel dikwijls genoeg gebeurd is."

» Gij zult alles vernemen," antwoordde Leonore, maar ga eerst van hier, voordat het te laat wordt."

» Daar steekt een geheim achter," sprak Camilla, geen voet verzettende — » en daar ik eene vrouw ben, ga ik...."

Een hevige aanval van hoesten belette haar den volzin te voltooijen. Deze deed den slaper ontwaken. De leuningstoel kraakte onder de haastige beweging van den opstaanden man, en eene stem, die Camilla door merg en been drong, riep uit: » Wie is daar? Zijt gij het, mijne lieve Leonora? Ha?"

Deze laatste uitroep gold Camilla, die met een doodsbleek gelaat van achter hare snel vooruit getredene zuster te voorschijn trad en zich thans liever duizend mijlen ver wenschte. De slaper was voor Camilla werkelijk een ridder Blaauwbaard geworden, want hij greep zijne kruk en strekte die dreigend tegen Camilla uit. » Is dat niet — begon hij met een vreeselijken blik en eene ontzettende stem — » is dat niet mijn schat in den akker? De diamant, dien ik wilde slijpen? De parel, die ik in goud wilde laten vatten? Ach, gij waart slechts een dwaallicht, dat na kortstondige flikkering in den poel is teruggevallen, waaruit ik het had opgeheven. Gij waagt het mij onder de oogen te treden! Mij, dien gij arm en ongelukkig hebt gemaakt, mij wien gij het geloof, aan braafheid onder de menschen, aan Gods regtvaardigheid en voorzienigheid ontroofd hebt? Waar waart gij, toen ik, door eene beroerte getroffen, hulpeloos en verlaten op het ziekbed kwijnde? Camilla! ondankbare! kus de harde, vereelte handen uwer engelreine zuster, die mij hier gebragt, verpleegd, voor mij gewerkt heeft — voor mij, die het goede kind nooit met een glas koud water verkwikt had! Wat hebt gij voor mij gedaan, daar ik toch alles voor uw geluk had opgeofferd? Maar de straf des hemels blijft niet uit. Waar zijn ze gebleven, al uw minnaars van luitenant Brandtner af tot op dien Hongaarschen edelman; met wien gij de wijde wereld zijt ingegaan? Zij hebben goede sier gemaakt van het loon uwer kunst, alles doorgebragt, en u toen in

BATAVIASCHE TENTOONSTELLING.

Het cijfer der bezoekers van het gebouw is sedert onze laatste opgave opgeklommen tot 9829 en heden morgen ten 8 ure was de toevloed van Inlanders reeds groot, zoodat het wel te verwachten is, dat hun aantal op dezen dag weder aanmerkelijk zal zijn.

De commissie der Tentoonstelling moet waarlijk allen lof worden toegebragt, over de wijze waarop zij het nuttige met het aangename tracht te vereenigen, alsook over de wijziging die zij in art. 3 van het reglement van orde gemaakt heeft, ten gevolge waarvan de entree des Maandags even als des Zaturdags bepaald wordt op 20 duiten per persoon. De groote belangstelling der Inlanders zal wel tot die wijziging, die uit dien hoofde allezins doelmatig is, aanleiding gegeven hebben.

Aan
De Redactie van den Java-Bode.
BATAVIA, 28 *October* 1853.

Mijne Heeren!

Vernomen hebbende dat het UEd. aangenaam zoude zijn eenige beschouwingen te ontvangen over de tentoongestelde voorwerpen, zoo neem ik de vrijheid UEd. hiernevens eene kleine proeve toe te zenden, doch gevoel mij tevens verpligt vooraf te verklaren, dat ik nimmer voor het publiek heb geschreven en dierhalve UEd. verzoek taal en stijl te willen veranderen.

Indien in mijne omschrijving zich voorwerpen voordoen, waarvan de beoordeeling niet in mijn bereik ligt, zal ik daarover zwijgen, doch daarop de aandacht vestigen van andere deskundige personen.

Om aan het geheel een zamenhang te geven heb ik het voornemen elke Residentie afzonderlijk te behandelen.

Over het gebouw en de decoratiëen der voorwerpen zal ik in geen details treden, daar dit alles gemakkelijk door een iegelijk kan worden beoordeeld.

Mogt mijne eerste proeve een plaatsje in uw dagblad waardig gekeurd worden, dan zal eene tweede weldra volgen.

Met achting noem ik mij.

UEd. Dw. Dienaar,
P....

RESIDENTIE BATAVIA.

Onder de door de Tentoonstelling ontvangen voorwerpen van die plaats valt dadelijk in het oog de verzameling van modellen van verschillende praauwen, ingezonden door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië Mr. *A. J. Duymaer van Twist*.

Elk kenner der scheepsbouwkunst staat opgetogen over de juistheid, waarmede deze verschillende praauwen zijn geconstrueerd en over de keurige uitvoering derzelven.

De *groote postpraauw* tusschen *Riouw* en *Singapore* trekt aller aandacht, dewijl zich daarop chinesche roeijers bevinden, die als wezenlijke types van die natie kunnen worden beschouwd, zoowel in gelaatstrekken als in hunne onderscheidene houdingen.

Het model van eene *kruispraauw* van *Riouw* is zoo keurig en netjes gemaakt, dat men haar in zijne verbeelding over de wateren ziet vliegen.

Onze aandacht werd vervolgens gevestigd op het model eener *Palembangsche statie-praauw* wegens hare sierlijkheid, alsmede op de modellen van de *Banjermassingsche rivier praauw* (Prahoe benaga) de *Borneosche rivier praauw* (Prahoe negara) de *Gouvernements Orembaaij* van *Amboina-*, *Soerabaijasche tambangan*, *Bataviasche laadpraauw*, het model van een *Javasche vlotschuit* (Sasak) en modellen van praauwen van *Bataviasche kadraijers*.

Buitengewone aandacht verdient ook de *handelspra*[illegible] van de westhoek van *Java* en *Lampongsbaai* (Pra[illegible] pantjalang) wegens hare constructie en afmetingen, [illegible] ke niets te wenschen over laten; een en ander [illegible] nabij beschouwende zoo zal men gereedelijk moeten kennen, dat dit vaartuig werkelijk als een kunst[illegible] van uitvoering mag genoemd worden; ten slotte [illegible] maals herhalende, dat deze verzameling van pra[illegible] de meeste belangstelling waardig is.

Onder de groote voorwerpen, die van Batavia ingezonden verdient in de eerste plaats genoe[illegible] worden *le centrifuge Javanaes*, uit de fabriek van Heeren *E. Chaulan, Puche & Co.*, eene verbete[illegible] van eene vroegere uitvinding, waardoor men met[illegible] één paardenkracht in tien minuten tijds een halve kol suiker kan bereiden; daar men dezelve vroeg[illegible] steenen potten eenige dagen moest laten liggen o[illegible] zich de stroop van de suiker zoude afscheiden. [illegible] stroopafscheiding in eenen zoo korten tijd van de [illegible] ker ontstaat door eene zeer snelle beweging van [illegible] trommel, in wier zijwanden zich gaten bevinden en van binnen met een net van koperdraad is bekleed.

Elke trommel (en er zijn er twee) kan een halve kol suiker bevatten.

De verbetering daargesteld aan *le centrifuge* door heeren *E. Chaulan, Puche & Co.* bestaat daarin, [illegible] de beweging van onderen is aangebragt geworden.

Drie rijtuigen door te Batavia woonachtige chin[illegible] vervaardigd, getuigen van de soliditeit van hun werk [illegible] zijn eenvoudig, doch gemakkelijk en allezins doelma[illegible]

Drie rijtuigen, ingezonden uit de fabriek van de [illegible] ren *Zakara en Audeneau* zijn smaakvol en élegan[illegible] onder deze verdient te worden opgemerkt eene co[illegible] met drie wielen.

Eene machine, waarmede de padie ontbolsterd wo[illegible] en waardoor een man gemakkelijk en minder vermoei[illegible] hetzelfde werk verrigt van drie menschen, is ingezon[illegible] geworden door den heer *C. F. Deeleman*, en heeft [illegible] bijzondere aadacht gevestigd van onderscheidene ja[illegible] sche hoofden, die de Tentoonstelling hebben bezocht [illegible] verneemt men dat die hiervan modellen hebben [illegible] wenscht. — Ook de door dienzelfden heer ingezond[illegible] *bendie palankijn* verdient alle aandacht, alsmede [illegible] model van een leuningspoor, welks doelmatigheid [illegible] Nederland door deskundige Ingenieurs is erkend.

Een *Zeeuwsche ploeg*, ingezonden door den heer [illegible] *Tromp*, konde volgens het oordeel van onderscheid[illegible] inlandsche hoofden met nut worden aangewend, terw[illegible] het monster rijst gepeld op eene nieuwe wijze van di[illegible] zelfden heer, als zeer schoon kan worden aangemer[illegible]

Ook zijn door hem ingezonden verschillende *model*[illegible] van *huizen*, die de bijzondere aandacht overwaar[illegible] zijn.

Wijders zijn optenoemen *monsters van houtwer*[illegible] van *Karimon Java*, monsters *Klapper-* en *Katjang o*[illegible] benevens eenige *modellen* van *Inlandsche wapenen*, k[illegible] rig met *hoorn* vervaardigd, alle voorwerpen ingezon[illegible] door den heer *J. Tromp.*

Een *stoommachine* van één paardenkracht, vervaard[illegible] onder het opzigt van den heer *Melius*, 1ste. machin[illegible] bij Z. M. Marine doet ons een idée geven van stoommac[illegible] nerie.

Uit de *Boek-Drukkerij* van de heeren *Lange & C*[illegible] zijn fraai ingebonden boeken gezonden, benevens op[illegible] plakte kaarten en proeven van drukwerk.

Ook uit den *Boekwinkel* en *Linieer-fabriek* van [illegible] heeren *van Haren Noman & Kolff* is eene keurige c[illegible] lectie van ingebonden boeken ingezonden.

Insgelijks zien wij op de Tentoonstelling prachtpro[illegible] drukken van den heer *W. Bruining*, Boekdrukker [illegible] hier, die wel eene bijzondere aandacht verdienen, [illegible] uithoofde van het werk zelf, als om de dichtregelen v[illegible] *Helmers* en van Mr. *L. J. A. Tollens*, die het ond[illegible] werp uitmaken.

De *verzameling van visschen* van den heer Dr. *Bleeker* wekt daarenboven te meer onze belangstelli[illegible] omdat zich in deze kleine en uitgezochte collectie [illegible] zondere en zeldzame exemplaren, bevinden, als *na*[illegible] *visschen*, waaronder zich voordoet de kortstaartige [illegible] naald)Syngnathus brachynrus); verders heeft men [illegible] Holacouthus bicolor — de Pegasus draconis, de Sy[illegible] ceias brachio — terwijl ook onder die collectie zijn [illegible] grepen het wit muskusdier van Banka en het spookdi[illegible] van Menado.

Door den heer *W. C. von Schierbrand* is ingezond[illegible] eene keurige collectie *opgezette vogels*, een dito van *k*[illegible] *pellen, torren* en *verschillende insecten*, *een boeke*[illegible] *kastje* van *Sonno Rembang*, een zeer fraai bewer[illegible] *scherm* en een zeer schoon bewerkt tafeltje en [illegible] stoel.

De *gegalvaniseerde banden* voor rijtuigen van [illegible] heer *Oelieslæger*, alhier vervaardigd, terwijl zij vroe[illegible] uit Europa ontboden werden, verdienen opmerking.

Door den heer *P. J. Maier* is toegezonden eene *Jap*[illegible] *sche distileer machine* (helm) alhier weinig bekend; [illegible] *fleschje* inh. *jodium*, uit de minerale bron van *Asssen*[illegible] *loodsuiker* bereid uit *looderts* van *Soengie IJhalang la*[illegible] *Alahan pandjang* op *Sumatra*, een monster *was* [illegible]

---

den steek gelaten. Waar is uwe engelreine zilverstem gebleven? Ze klinkt nu als een verroeste koffijmolen, die gesmeerd moet worden. Uwe onvergelijke trillers? Ach, ze zijn veranderd in een hoesten dat van longtering getuigt en u aan uw naderend einde herinnert! Hoe ik dat alles weet? Weet gij dan niet dat eene *prima donna* een persoon is van welke de dagbladen alles vertellen? O, ik ben u gevolgd, overal waar gij zijt heengegaan. Hebt gij nooit in de menigte uwer toehoorders een paar gloeijende oogen ontdekt, die onder uwe bewonderaars dreigend en brandend op u gevestigd waren? Dat waren mijne oogen, ondankbare! van mij, die in den geest nooit van uwe zijde geweken ben. Dat zal ik ook niet in uw jammervol stervensuur doen, waar ik als een dreigend spook voor u zal treden. Dan zal ik u niet toeroepen *memento mori!* maar *memento* MORELLI!"

De gramstorige zangmeester had deze lange strafpredikatie gehouden, zonder dat Eleonore hem in de rede vermogt te vallen. Als een goede en een booze engel stonden de beide zusters daar voor den zedenprediker. Aan de andere zijde van den dunnen muur stond echter nog iemand, en wel noch engel, noch duivel, maar toch een toehoorder: de kantoorschrijver Schmiedel, voor wien geen woord verloren ging.

De van haren troon gevallen zangeres zeide nu heel snibbig tot hare zuster: » de oude man heeft zijn verstand verloren, Wat wil hij van mij? Waarover twist hij? Heb ik hem uit Weenen geen geld gezonden? Om die armzalige 200 daalders zulk een leven te maken! Men heeft er mij vele duizenden weten te onfutselen. Kom, laat den ouden gek met zich zelven twisten."

Beneden in de woonkamer aangekomen, voer Camilla verbitterd voort: » is het ook billijk dat men den kinderen het brood ontneemt en het den honden voorwerpt?"

Eleonore keek hare zuster aan met eenen blik, waaruit gramschap en verwondering spraken. Camilla echter vervolgde: » terwijl die oude man, die u niets aangaat, als een prins woont en bediend wordt, moet ik mij kommervol behelpen, de schadelijkste uitwasemingen inademen, en bovendien altijd nog het geschreeuw van een vreemd kind hooren!"

» Van een vreemd kind?" herhaalde Eleonore met nadruk.

» Wel ja! hebt gij zelve mij niet verzekerd dat Emilie een gevonden kind is! Of ligt zij u eenigzins nader aan het hart?

Zwijgend schudde Eleonore het hoofd, alsof zij de woorden harer zuster niet begreep. Toen haalde zij uit eene lade 50 gulden te voorschijn en gaf die aan hare zuster terug. Deze schaamde zich ook niet haar geschenk weder aan te nemen. » Als mijne stem weder hersteld is — zeide zij — zal ik u die paar guldens met interest terug geven. Als ik Morelli's woni[illegible] niet bekomen kan, zal ik naar eene andere omzien[illegible]

Dit laatste deed zij ook, maar zij ondervond toch h[illegible] spoedig dat de moederlijke woning en verpleging [illegible] immer de voorkeur behouden en met 50 gulden niet [illegible] vergoeden zijn.

ONTDEKKINGEN.

De kleine, bijna driejarige Emilie lag doodelijk [illegible] aan het roodvonk. Zeven dagen en nachten had[illegible] vrouw Niedner en Eleonore onafgebroken aan het kra[illegible] bed doorgebragt, en al hare overige bezigheden [illegible] voor laten wachten. Het was de achtste nacht, [illegible] Eleonore met angstige verwachting weder daar ge[illegible] was bij het kind. dat uit de bovenkamer was ove[illegible] bragt. Emilie had eene koorts, keerde zich ge[illegible] rig rusteloos om, vroeg onophoudelijk om drinken, [illegible] de nu en dan, zuchtte, weende, schreide en [illegible] soms uit het bed springen, zoodat Eleonore een schr[illegible] kelijken nacht doorbragt. En hoe langzaam ging [illegible] tijd voor haar voorbij! Hoe vreeselijk was haar [illegible] lange winternacht zonder geneeskundige hulp en tro[illegible] tend gezelschap! In de naaste kamer was de moe[illegible] door zware vermoeijenis in een diepen slaap gevall[illegible] en daar rustte Camilla zorgeloos op hare legerst[illegible] terwijl Eleonore van angt verging.

» Zij sterft!" mijne Emilie!" klaagde zij, terwijl [illegible]

...d *Proet was*, bereid uit *Proet planten* (Bano phoren); ...en waaraan zich de koraal nog bevindt op het eiland ...erend gevonden en een monster *Antimonium* van ...n.

...e heer *Vernede* heeft ingezonden een in China ge... ...n *hoorn van een Rhinoceros* van buitengewone ...tte, die in de *Preanger Regentschappen* is gescho... benevens een model van een chineesch *Speelvaar...* van *ivoor* gesneden.

...n *tuig voor een span van vier paarden*, vervaar... door den heer *N. Coudray* is wegens de keurige ...ering opmerkingswaardig.

...jders nog ingezonden *Nederlandsch Indisihe tijpen* ...n het lijthografisch Etablissement van de Genie ...tie, eenige *platen*, geteekend door den heer *Wilsen*, ...veerd door den teekenaar en graveur der Genie *D. Wiemans* en een *plaat* door den éleve *van ...ee, oud 13 jaren.*

...g *vier platen* voorstellende *javaansche oudheden* ...de welwillendheid van den heer *Bik* ingezonden. ...jders verschillende produkten van Batavia en des... ...ommelanden als: *verlakt en koperwerk en confituren*, ...en, eene fraaije verzameling van *goud- en zilver-* ..., *modellen* van *chinosche rijstmolens*, *geborduurde* ...en, *sigarenkokers* enz., *fijn gevlochten Chinesche* ...en, *modellen* van *Praauwen*, *aardenkruiken* en ...en voor huishoudelijk gebruik. *monsters* van *met-*... *vloersteenen* en *dakpannen*, een stuk *zeildoek* ...ardigd *van Poetjoek bladeren*, een *ijzeren geldkist*... ...en *wit marmeren tafelblad* met gehouwen rand van ...eer *Ihne*, terwijl de hee en *Laugier en Esmiol* eene ...e collectie van *suikerwerk*, *vruchten op water* enz. ...n ingezonden, en *un appareil Rotateur à doublè* ...om door middel van stoom suiker te koken, is ...onden geworden door den heer *Louis Chauvin*.

P....

BATAVIA.

...e narigten omtrent den gezondheidstoestand van ...e Excellentie de Gouverneur-Generaal zijn zeer ge... ...stellende; voortdurend verkeert Hoogstdezelve in staat ...beterschap.

Droevig valt het ons te melden, dat op den 26 ..., des morgens ten 7 ure, te Weltevreden op de ge... ...kelijke wijze het vonnis voltrokken is, waarbij den ...lbusschutter van de 1e. kompagnie 1e. bataillon In... ...rie *F. Franken* bij vonnis van den krijgsraad te ...tevreden dd. 25 April 1853, bekrachtigd bij sententie ...het Hoog Militair Geregtshof van Nederlandsch-Indië 25 Augustus jl. is veroordeeld *tot den kogel*, ter ... van feitelijke insubordinatie, gepaard met moed... ...gen manslag.

...omstandigheden dier misdrijzen zijn reeds vroeger ...ons blad medegedeeld, waarom wij hierover niet ...zullen uitweiden. Alleen kunnen wij nog ver... ...n, dat de veroordeelde gelaten zijn dood te gemoet ...an is en in zijne laatste oogenblikken groot berouw ...den dag heeft gelegd.

Men meldt van Buitenzorg:

...den vroegen morgen van ll. Woensdag, omstreeks ...uren, ontstond er brand in het padiemagazijn van ...heer *L. Weber* op Tjogrek. Gelukkig was de wind ...het huis en de magazijnen af, waardoor het moge... ...werd dezen te redden, terwijl het den in grooten ...opgekomen bevolking gelukte den brand weldra ...er te worden. Niettegenstaande dit alles werd een ...nlijke voorraad padie de prooi der vlammen. De ...werd op omstreeks *f* 2000.— berekend, terwijl ...orzaak van het onheil aan onvoorzigtigheid der nacht... ...ers moet worden toegeschreven.

Onder het ter perse leggen dezes, ontvingen wij de ...ng, dat op het land *Kedong Halang* te Buitenzorg ...gisteren middag een storm gewoed heeft, die nog al ...belangrijke verwoestingen heeft aangerigt. De tijd ...breekt ons de bijzonderheden in dit No. mede te dee... ...hetgeen wij ons voorbehouden in het volgende te doen.

In de *Javasche Courant* van heden leest men:

...e schrift van Bezoekie, den 18den October. Een ...ig ongeval heeft op de 11den dezer, in de afdee... Probolingo plaats gevonden.

...ij het graven eener waterleiding op het landje Bagoo, ...het district Djaboeng, toebehoorende aan de erven ...doo, bestemd tot verplaatsing van het waterrad voor ...houtzaagmolen, aan welk werk op het oogenblik ...dertigtal arbeiders bezig waren, heeft op het on... ...wachts een gedeelte van den grond zich los gelaten ...zijn onder de afgestorte aardmassa negen arbeiders ...lven, van welke ongelukkigen er slechts twee le... ...van onder de aarde zijn uitgehaald.

...oor eenen panischen schrik bevangen, hadden de ...rige werklieden de vlugt genomen, en het kostte ...ankelijk moeite hen naar het werk terug te bren... ...om aan hunne ongelukkige medearbeiders hulp te ...

Aan deze omstandigheid moet het gedeeltelijk worden toegeschreven, dat niet meer dan twee van de negen ongelukkigen gered zijn kunnen worden.

Op het berigt van het ongeval, heeft zich de assistent-resident van Probolingo terstond, met den regent, ter plaatse begeven, doch was het te laat om nog van eenig nut te kunnen zijn.

Dit ongeluk kan niet aan onvoorzigtigheid geweten worden, maar is te weeg gebragt door eenen toestand van den grond, die vóór de afstorting niet blijbaar was.

DE OOSTERSCHE KWESTIE.

De *Triester Zeitung* van den 9 Sept. behelst de navolgende beschouwingen over het zooveel besproken Oostersche vraagstuk.

De gisteren avond, met de stoomboot *Imperatrice*, aangekomen berigten uit Konstantinopel loopen tot den 28 Aug. en versterken ons in onze meening, dat de beslissing van het Turksch-Russische vraagstuk nog wel eenigen tijd zal uitblijven. Hoe de uitslag wezen zal laat zich nog niet met eenige zekerheid vooruit zeggen, want de berigten, waarop men tot eene gevolgtrekking zoude kunnen geraken, berusten slechts op bloote vermoedens. Zoo wil men reeds weten, dat Rusland de nieuwe wijzigingen der Porte gladweg heeft afgewezen, terwijl de Divan dezen als haar ultimatum aanzag, van hetwelk zij geen haarbreed zoude afwijken. Dewijl echter stoom, electriciteit noch duivenposten de besluiten van St. Petersburg naar Konstantinopel met de vlugheid des winds overbrengen, zoo willen wij voorhands de waarheid van dat eerste gerucht aannemen. De Porte schijnt echter op het uiterste voorbereid te zijn, zooals de voortdurende zending van troepen naar Bulgarije en andere grensplaatsen aantoonen. Minder vermogen wij de steeds stoute en aanmoedigende taal van de Turksch-Fransche dagbladen tot beoordeeling van den waren toestand aannemen, daar deze in de mededeeling van daadzaken geheel van elkander verschillen. Terwijl het eene blad b. v. verzekert, dat de gezondstoestand der Egyptische troepen niets te wenschen overlaat en dat van de 20,000 manschappen in 29 dagen, sinds het vertrek van Egypte, slechts 6 soldaten gestorven zijn, vermeldt een ander dagblad, det het leger naar een gezonder oord moet verlegd worden, dewijl de invloed der moerassen eene groote sterfte in hetzelve doet heerschen. Hierover troosten zij zich echter met de medeeling, dat het Russische leger, ten gevolge van het vochtig klimaat en het onmatig gebruik van onrijpe vruchten en van brandewijn, op eene vreeselijke wijze gedecimeerd wordt, terwijl de dappere krijgers van *Schumla* met den besten geest bezield zijn en de duurzaamste gezondheid genieten. Het *Journal de Constantinople* wil uit Galacz de tijding ontvangen hebben, dat de Engelsche en Fransche Cousuls op bevel hunner regeringen te Jassa en Bucharest hunne vlaggen ingehaald hebben, terwijl de Russische staatsmagt in de Moldavisch-Wallachijsche vorstendommen zich van het beheer meester gemaakt en de betrekkingen der Hospodars met de verheven Porte heeft afgebroken, terwijl in Bulgarije Russische vlugschriften in grooten getale achterhaald zijn, waarin gezegd wordt: De Russen streven er slechts naar de Christenbewoners van het Turksche juk en de Turken zelve van den last van het huidig bewind te bevrijden. Het dagblad troost zich echter daarmede, dat Rusland de rekening buiten den waard zoude kunnen opmaken.

Intusschen kan Turkye zich gerust stellen; dagelijks toch sluiten zich verschillende dappere volken bij deszelfs leger aan. Vele Arabische en Kurdische hoofden hebben uit eigen beweging hunne diensten aangeboden en dezen zijn in staat een goed bereden en gedresseerd korps van 30,000 ruiters te leveren, die op het slagveld zeer te duchten zijn en in alle opzigten de Kozakken overtreffen. Almede heeft zich, onder de leiding van den Franschen officier, de heer *Anglars*, een bataillon Turksche jagers naar het voorbeeld van die van Vincennes geformeerd, dat niets te wenschen overlaat en bereids naar Barna ingescheept is. Het bij Sofia zamen te trekken leger zal op 24,000 man gebragt worden. Aan den oever des Donau's worden de versterkingen dag en nacht voortgezet, en van af Widdin tot Schumla is een ruitercordon getrokken, langs hetwelk de belangrijkste tijdingen in 16 uren van het eene naar het andere der uiterste punten kunnen worden overgebragt. De Turksche generaals worden, bij de uitvoering hunner ontwerpen, ten krachtigste door den Franschen stadsmajoor, de heer *Magnon*, ondersteund. Evenzoo is het in het leger te Erzerum gesteld.

Onlangs hield *Zarif Pacha*, bij de voorlezing van een uitgevaardigde Firman, eene aanspraak, welke een uur duurde en die de aanwezigen zoodanig opwond, dat het duizendvoudig geroep: Leve de sultan! weergalmde en in een ommezien vele compagnien vrijwilligers in rei en gelid stonden, over welken de Mufti's, de handen ten hemel heffende, des hemels zegen afsmeekten. Zoo dikwerf de name Gods genoemd werd, klonk een éénstemmig *Amen*. Ook een tachtigjarig grijsaard verzocht om de gunst om ingelijfd te worden, en toen men hem opmerkte, dat hij bereids te oud was, smeekte hij in een worstelstrijd met twee jonge soldaten de proeve zijner onverzwakte krachten te mogen afleggen.

Onder de voor de invaart der Bosphorus ankerende schepen trekt bovenal de Amerikaansche stoomboot *North Stag* van 800 paardenkrachten de algemeene opmerking. Dit schip behoort aan den heer *van der Blit*, die, met zijne familie aan boord, de wereld bezoekt. De Nederlandsche flottille onder bevel van den Schout-bij-nacht *Bouricius*, welke hare stelling voor Smirna nemen zal, bestaat uit de fregatten *Prins van Oranje* van 60, *Doggersbank* van 60 en *Palembang* van 40 vuurmonden, het korvet *Zeehond* met 12, de brik *Makassar* met 6, de stoomschepen *Amsterdam* met 15 en de *Soembing* met 4 stukken.

NEDERLAND.

's Gravenhage 27 Augustus. Naar men verneemt hebben de leden der Eerste en Tweede kamer der Staten Drenthe Generaal, afgevaardigden uit de provincien Groningen Vriesland, Overijssel en Drenthe, eene vereeniging gehad waarin besloten is het plan om die provincien onderling en met den vreemde door spoorwegen te verbinden, krachtdadig te ondersteunen.

's Gravenhage, 5 Sept. Z. M. heeft Z. K. H. den prins van Oranje, bij gelegenheid van HD. verjaardag, benoemd tot eerste luitenant bij het regiment Grenadiers en jagers en tot luitenant ter zee 2de klasse bij de Nederlandsche marine.

— Men verneemt, dat binnen kort alhier, in het lokaal der teeken-akademie, voor het publiek ter bezigtigen gesteld zal worden de onlangs door onzen stadgenoot, den heer *C. Kruseman*, voltooide kapitale schilderij, voorstellende: Jezus bij Martha en Maria.

Legerplaats bij Zeist, 5 Sept. Jl. Donderdag morgen, omstreeks 8 ure, is Z. M. de koning in het kamp aangekomen. Onmiddelijk werden de onder de wapens staande troepen door H. D. in oogenschouw genomen en daarna eenige manoeuvres uitgevoerd. In den loop van den dag bezocht Z. M. verder het kamp en de ambulance, en woonde des namiddigs de oefeningen van de verschillende kaders bij.

Vrijdag rukte Z. M. met eene divisie uit, 's morgens ten omstreeks 9½ ure. tot het doen van eenen militairen marsch, den weg nemende over Zeist; in weerwil dat deze militairen promenade ruim 5 uren duurde, was er slechts één man achtergebleven. die bij den afmarsch reeds eenigezins ongesteld was. De troepen rukten het kamp weder binnen, in eene orde, welke de oudste soldaten tot eer zoude verstrekt hebben.

Zaturdag morgen ten 9½ ure hadden de wedstrijden met buks en pistool plaats. De weersgesteldheid, tot dusverre niet zeer voordeelig, was dien dag alleronaangenaamst; de aanhoudende regen en harde wind waren daarenboven zeer hinderlijk voor de schutters; ten 2 ure werden door Z. M. de behaalde prijzen uitgereikt. De 1ste prijs voor het bukschieten bestond in eene prachtsg bewerkte zilveren koffijkan met voetstuk, welke werd toegekend aan den 1sten luitenant Troëster, van het 3de reg. infanterie; de 2de prijs, bestaande in een fraai gouden zak-horologie met ketting, aan den 1sten luitenant *Leyssius*, van het regiment grenadiers en jagers.

De 1ste prijs voor het schieten met het pistool, bestaande in eene rijk gemonteerde toilet-nécessaire, viel den 1sten luit.-adjudant van Bronkhorst ten deel, terwijl de Ritmeester de Sturler van het 3de regiment Dragonders, een gouden horologie als 2de prijs ontving.

In den loop van den namiddag arriveerde Z. K. H. de kroonprins en woonde Zondag morgen, zijnde HD. 13de verjaardag, met Z. M. de godsdienstoefening bij, gekleed in de uniform als 1ste luitenant van het regem. grenadiers en jagers; om 12½ ure werd er groote parade gehouden, welke gekommandeerd werd door Z. M. en werd tevens Z. K. H. de prins van Oranje in HD. nieuwen rang aan de vereenigde kamperende troepen voorgesteld en door deze met de meeste geestdrift begroet.

Na den afloop der parade, werden de gezamenlijke hoofd- en verdere officieren, op last van Z. M. vereenigd ten einde de beweegredenen te vernemen, welke HD. geleid hadden den prins van Oranje in het leger te doen opnemen. en langs dien weg tot heil van Nederland, zich met dat leger te vereenzelvigen.

Moeijelijk zoude het zijn, de woorden weder te geven, waarin de Nederlandsche vorst zijne gevoelens als koning, als liefhebbend vader en als Nederlandsch soldaat lucht gaf; maar nog moeijelijker zoude het zijn, den indruk te schetsen, welke dit schoone oogenblik op zoo vele oude en jonge krijgers maakte en waarvan de herinnering niet ligt zal worden uitgewischt; de koning heeft op den 13den verjaardag van zijnen oudsten zoon een nieuwen en hechten band gelegd tusschen vorst en leger.

Met genoegen vernam men in den avond van dien dag, dat Z. M. goedgevonden had de heeren brigade-kommandanten, de kolonels baron van Geen en Aylva baron Rengers, te benoemen tot HD. buitengewone adjudanten, terwijl den kapt. *Mackay* van het 4de regiment infanterie de onderscheiding te heurt viel HD. portret ten ...

...e gedurig in stuiptrekkingen verkeerde en met ver... ...de oogen voor zich uit staarde. Wanhopend liep ...de kamer op en neder. Toen trad zij voor het bed ...t zuster, en riep eerst zacht maar gedurig harder: ...milla! Camilla!"

...eze verroerde zich niet. Toen waagde Eleonore het ...haar zachtjes wakker te schudden.

...Wat is er nu weer?" vroeg Camilla verdrietig.

...Emilie wordt van oogenblik tot oogenblik onrusti... ...antwoordde Leonoora snikkend. » Ik vrees dat ...ze ontvallen zal."

...Kan ik dat helpen?" hernam Camille knorrig. » Als ...leine sterft, dan is zij op eenmaal uit haar lijden ...ij ook van een grooten last bevrijd."

...O, gij, hartvochtige!" riep Leonore uit en naderde ...het zieke kind, dat al stiller werd. Haar eerst ...gelaat werd doodsbleek, en de adembaling ...van tijd tot tijd stil. » Zij sterft!" jammerde ..., en zocht troost bij Camilla, die zich weder te ...had gelegd. » Camilla! o God! Camilla! heb ...medelijden met mij en Emilie Zij is toch uw — — ...wijg toch!" viel Camilla haar geërgerd in de re... ...laag men 's nachts niet eens rust hebben?" Zij ...zich om en sloot de oogen.

...Sterf, ja, sterf, mijn kind!" sprak Leonora buiten ...tot het zieke kind. » Gij hebt vader noch ...meer. Ga daarom liever tot uwen hemelschen Vader. Maar neen! sterf niet, lieve Emilie! luister niet naar mijne woorden. Ik zal vader en moeder voor u zijn. Leef nog en word weder gezond! O God! luister naar mijn gebed, en laat het lieve kind behouden blijven." Zij bad onder heete tranen, en leide toen haar hoofd naast dat van het zieke wicht.

Eindelijk kwam de vurig gewenschte morgen. Eleonore liep naar den doctor en bad hem om nog eenmaal naar het kind te komen zien. Toen zij weder t'huis kwam, was hare zuster opgestaan en zat op koffij te wachten. Daar deze nog niet klaar was, brak Camilla in luide en bittere klagten uit: » voor al het geld ter wereld wil ik niet weder zulk eenen nacht beleven. 't Is al te erg. Eene moeder kan niet angstiger om haar kind zijn dan gij om Emilie. En gij zijt ook hare moeder; loochen het maar niet. Zij gelijkt sprekend op u. Is zij u niet boven alles dierbaar? Zeggen niet alle menschen dat gij hare moeder zijt? Voor mij hebt gij geen scherm tegen den togt der kamerdeur gezet, gelijk gij voor Emilie gedaan hebt. Voor mij hebt gij niet gewaakt; geweend, gebeden, den doctor gehaald voor mij. —

Thans was Eleonore's geduld ten einde. » Durft gij dat tegen *mij* zeggen, Camilla?" viel hare zuster haar met indrukwekkende stem in de rede, » Werpt gij op *mij* den steen, die op *uw* hoofd behoorde neder te komen? Is dan werkelijk uwe koelheid jegens Emilie geene veinzerij geweest? O, ik zal u diep beschamen."

Uit eene lade der secretaire haalde zij een van kleur verschoten zijden doekje te voorschijn, dat zij voor Camilla ontvouwde. » Kent gij dat?" vroeg zij. — 't Is het zelfde doekje dat gij ik u eenmaal leenen moest, en dat gij op uwe overhaaste vlugt medegenomen hebt."

» Wel nu, wat beteekent dat doekje?" vroeg Camilla verlegen.

» In dezen doek — vervolgde Eleonore op ernstigen toon — was Emilie gewikkeld, toen zij ons voor drie jaren in een draagmandje werd t'huis gebragt. En drie dagen te voren was bij eene vrouw in de Badestraat eene vreemde dame van een dochtertje bevallen, die eene zangeres was en — Camilla Niedner heette. Dit laatste heb ik eerst een jaar geleden vernomen, en het onze moeder tot dus verre verzwegen."

Voor beide ging in hare geweldige opgewondenheid een zwak geruisch verloren achter den scherm voor het bed, veroorzaakt door een derden maar vreemden persoon.

(*Wordt vervolgd*)

geschenke te ontvangen. Ook werd aan iedere kompagnie eene som van *f* 20 van wege Z. M. uitgereikt, om onder de manschappen te worden verdeeld.

Heden, Maandag hebb-n er groote manoeuvres in het vuur plaats gehad, bij welke gelegenheid Z. M. zelf het bevel heeft gevoerd; de uitvoering liet daarbij niets te wenschen overig en is Zr. Ms. tevredenheid daaromtrent bij dagorder aan de troepen kenbaar gemaakt.

In weerwil, dat het weder doorgaans zeer vochtig en onaangenaam is, kan het aantal zieken als zeer weinig worden aangemerkt; de generaals en hoofd-officieren der vreemde legers, welke dagelijks zelfs bij de minste oefeningen tegenwoordig zijn geven op de ondubbelzinnigste wijze hunne bewondering te kennen over het gezonde en vrolijke voorkomen onzer jonge soldaten, alsmede over hunne geoefendheid en discipline; allen schijnen dan ook te wedijveren dien goeden dunk levendig te houden.

— Mgr. *Zwijnsen*, aartsbisschop van Utrecht, heeft zijn bisdom in veertien dekanaten verdeeld en te gelijker tijd de titularissen daarvan benoemd. Hier volgt de lijst: 1 Utrecht, deken de heer *J. Hartman*, aartspriester en pastoor te Utrecht; 2 Almelo, de heer *Engbers*, aartspriester van Twenthe en pastoor te Vasse; coadjutor de heer *Binkhorst*; 3 Amersfoort, de heer *de Beer*, pastoor te Eemnes; 4 Arnhem, de heer *Brouwer*, pastoor aldaar; 5 Culemborg, de heer *Velthuysen*, pastoor te Wijk bij Duurstede; 6 Deventer, de heer *Beltman*, pastoor aldaar, 7 Doesburg, de heer *Willemsen*, aartspriester van Gelderland en pastoor te Duiven, 8 Groenlo, de heer *Nijkamp*, pastoor te Ulft; 9 Groningen en Assen, de Hr. *Jansen*, pastoor te Groningen; 10 Heereveen, de Hr. *Crasburg*, pastoor te Joure; 11 Leeuwarden, de Hr. *Jorna*, pastoor te Harlingen; 12 Oldenzaal, de H. *van Coevorden*, pastoor te Enschede, 13 Zutphen, de Hr. *Hubes*, pastoor aldaar; 14 Zwolle, dn Hr. *van Kessel*, aartspriester van Salland, Drenthe en Groningen, pastoor te Zwolle.

ENGELAND.

De *Home News* van den 8 Sept. deelt de twee volgende, zeer opmerkelijke voorvallen mede, welke doen zien welk nut, ook voor bijzondere personen, de electrische telegraaf bezit.

In Nederland bevond zich een burger van Liverpool in een oogenblikkelijk geldgebrek en vroeg, per telegraaf, eene som van 100 £ St. te Londen. De boodschap vertrok om 12 ure des middags. Eene wandeling langs de stads grachten hield hem tot den tijd van het middagmaal bezig. Om zes ure des avonds wordt aan zijne deur geklopt en een hem onbekend persoon treedt binnen. Het is de bediende van een bankier, die hem, op last van den Londenschen correspondent, de verlangde som uitbetaalt.

Het ander voorval is niet minder opvallend.

Een Engelsch reiziger, die zijn paspoort verloren had, kwam met den spoortrein te Weenen. Onder de verdenking van een spion of zamenzweerder te zijn, wordt hij in het wachthuis opgesloten. Hij had geene brieven en kende niemand. Gelukkig viel hem in, dat men te Badenbach zijn pas geviseerd en in het daartoe bestemde boek had overgeschreven. Dadelijk zendt hij met den telegraaf een boodschap. Sneller dan het licht ging deze over de vlakten van Moravie, de Moldau en Elve en over de bergen van Bohemen tot in het hart van Saksisch Zwitserland. Binnen één nur was het antwoord terug en de gevangene op vrije voeten.

DUITSCHLAND.

Sedert eenigen tijd bemerkt men in Maagdenburg eenen buitengewonen toevloed van landverhuizers uit het Zuid-Oostelijke gedeelte van Duitscheland, zich per spoorweg naar Bremen begevende, om zich aldaar naar Amerika en Australië in te schepen. Op een der laatste dagen, zag men 1000 landverhuizers, voor de helft uit Beijeren bestaande doorkomen.

Naar men uit Bremen verneemt, houdt men zich daar ernstig bezig met het plan, om de op de Weser geheven wordende watertollen op te heffen, of ten minste aanmerkelijk te matigen. Van de zijde der Hanoversche regering is hiertoe reeds eene gewigtige stap gedaan, door de opheffing van het tolkantoor te Hamelen. Dit zal gewis veel bijdragen om de zoo diep gezonken scheepvaart op dien stroom weder te herstellen.

De geruchten dat de koning van Denemarken willens zoude zijn om de regering neder te leggen, houden zich staande.

ZWITSERLAND.

Uit Bern wordt medegedeeld, dat in het kanton Tessin de nood dagelijks toeneemt, ten gevolge van de versperring der Lombardysche grenzen, die van de zijde der Oostenrijksche militaire autoriteiten op nieuw met groote gestrengheid wordt gehandhaafd. Zij gaan hierin zoo ver, dat Tessiners, welke landerijen op het Lombardijsche grondgebied bezitten, dezelve niet mogen bezoeken of doen bearbeiden.

— Ten behoeve van den spoorweg die naar Sardinie leidt, moet een tunnel, ter lengte van 5 à 6 uren gaans, in eenen granietberg uitgehouwen worden. Meer dan 1000 arbeiders zijn hiermede reeds bezig,

FRANKRIJK.

De Constitutionnel bespreekt in een vrij uitgebreid art., dat een half-officieel karakter schijnt te hebben, het gebeurde met den uitgewekene Costa en is van oordeel, dat en van de Oostenrijksche zijde en van de Amerikaansche misslagen zijn begaan; van Oostenrijk daardoor, dat de consul te Smirna het regt niet gehad heeft om Costa te laten arresteren op de wijze, zoo als hij gedaan heeft; van de zijde der Vereenigde Staten, dat de kapitein van de St. Lewis van dezen misslag geen gebruik mogt maken en zich in deze zaak mengen, vooral dat hij in eene nationale haven met geen geweld mogt dreigen. Voorts bestrijdt de Constitutionnel dat de Amerikaansche regering het regt heeft ieder te beschermen, die verklaard heeft burger van de Ver. Staten te worden en stemt hierin met de meeste dagbladen overeen. Ten slotte is de Constitutionnel van oordeel, dat de Oostenrijksche regering verstandig zal handelen met Costa zoo spoedig mogelijk naar Amerika te laten vertrekken, om er zoo lang mogelijk te blijven.

De Magdalena heeft berigten uit Martinique van den 12den en van Guadelouqe van den 13den Aug. medegebragt.

In beide kolonien was de gezondheid zeer voldoende; geen enkel geval van gele koorts had zich nog vertoond. De eilanden waren rustig, hoewel er noge eenige beweging in de gemoederen bleef bestaan, te oordeelen naar de maatregelen, die de regering tegenover enkele municipale ligchamen moet nemen. Die van Macouba en van Basse-Pointe zijn bij twee besluiten van den gouverneur-ad-interim van den 3den Augustus ontbonden. Aan den anderen kant schijnt de gemeentelijke administratie der belangrijke stad Saint-Pierre in een staat van wanorde te verkeeren. Ten gevolge van de afwezigheid van den maire en het ontslag van den maire ad-interim heeft de heer *Vaillant* gemeend, den 15den Julij ll. den gekozen raad door eene voorloopige commissie te moeten vervangen, de uitvoerende magt aan twee harer leden opdragende. Daar tien leden dier commissie hun ontslag hebben ingediend, was de gouverneur genoodzaakt deze commissie bij een nieuw besluit van 3 Augustus tot 11 leden te beperken.

— De Moniteur bevat een besluit, waarbij de portefeuille van landbouw, koophandel en openbare werken, waarmede de heer *Fortoul*, minister van openbaar onderwijs, ad interim belast was, weder wordt opgedragen aan den heer Magne.

Voorts behelst het officieele blad eenige bevorderingen en benoemingen bij het legioen van eer, alsmede de mededeeling, dat er herhaaldelijk bij de verschillende departementen toezeggingen inkomen van verschillende rijken, dat zij de wereldtentoonstelling, die in 1855 te Parijs zal worden gehouden, met hunne voortbrengselen zullen opluisteren.

Het Russische kabinet heeft onder anderen te kennen gegeven, dat er van wege de regering door het geheele rijk afkondigingen zullen plaats hebben, ten einde de Russische industriëelen en kunstenaars met de maatregelen bekend te maken, die de Fransche regering ten aanzien dezer tentoonstelleng zal nemen.

— Men weet, dat de algemeene raad van het departement Bouches-du-Rhône het denkbeeld omhelst, om een prijs van 1,000,000 fr. int te loven voor hem, die het middel vindt tot wering van het oïdium, dat zoo veel schade aan de gewassen aanrigt. De algemeene raad van het departement Hérault heeft zich thans bereid verklaard, om dat denkbeeld te ondersteunen.

ITALIE.

Een correspondent der Independance Belge schrijft, dat de kerkelijke partij in Piemont steeds pogingen aanwendt, om de constitutie van Karel Albert gewijzigd te krijgen en daarin buiten'slands, in de overige Italiaansche staten namelijk en in Frankrijk, ondersteund wordt. Het is vooral op de verkiezingen, die in het volgende jaar in Piemont plaats hebben, dat deze partij rekent.

RUSLAND.

Vroeger is reeds gemeld, dat drie Russische oorlogsschepen, die zich in de Chinesche wateren bevonden, bevel hadden ontvangen zich bij het Amerikaansche eskader te voegen, hetwelk eene expeditie naar Japan onderneemt, en in overeenstemming met dat eskader te opereren. De Globe noemt als de waarschijnlijke bestemming der expeditie de monding der rivier Sachalien en geeft eenige verklaringen omtrent de beweegredenen der Russische regering, om zich bij de Amerikaansche expeditie te voegen. Eenigen tijd geleden, zegt de Globe, heeft de Russische regering, verontrust door de Tartaren, die deze streek bewonen, aan China het geheele grondgebied ten noorden van Pekin, waardoor de Sachalien loopt, afgestaan. Men zegt, dat Rusland dit grondgebied gaarne terug wilde hebben en begrijpt gemakkelijk waarom. Op het gebergte Khonola, dat de grensscheiding tusschen de twee rijken vormt, niet verre van Irkutsk, zijn twee forten, een door Rusland en het andere door China bezet. Langs den weg tusschen deze twee forten ontvangt China de pelterijen uit Rusland en Rusland de thee uit China. Doch in den laatsten tijd is Siberië belangrijker provincie voor Rusland geworden. Siberië heeft behoefte aan eene haven. Zijne talrijke rivieren in het Noorden hebben allen hare uitwatering in het eenwige ijs der Noordelijke-IJszee, en de eenige haven, welke Siberië zou kunnen hebben, zou aan de monding der Sachalien zijn. De keizer van China kon in zijn tegenwoordigen benarden toestand het district Sachalien wel eens afstaan, of wel Rusland zou er zich van kunnen meester maken.

TURKYE.

Men schrijft van Smirna, onder dagteekening van 31 Augustus, het navolgende:

Onze gouverneur, *Ismail Pacha* geeft zich alle moeite om de orde en openbare veiligheid, welke helaas! in den laatsten tijd zoo zeer bedreigd werden, weder te herstellen. Het is zijnen spionnen gelukt de visschers op te sporen, die den beruchten roover *Yanni Kattargi* bij zijn laatsten rooftogt naar de zoogenaamde Isola langs gevoerd en van daar in zekerheid gebragt hebben. (Men zie over dien togt het daarvan medegedeeld relaas in ons No. 82). Zij zijn bereids in hechtenis genomen en verschillende koffijhuizen aan de Punta, het toevlugtsoord der roovers, werden gesloten. *Yanni Kattargi* zelfs had zich, naar men vernam, op een Grieksch vaartuig ingescheept, ten einde zich naar Scios te begeven. Dadelijk stelde de Engelsche koopman, de heer *Withall*, zijn stoomboot *Bournabat* ter beschikking, om het Grieksche vaartuig na te zetten. *Ismail Pacha* scheepte 100 soldaten op de boot in, die werkelijk het vaartuig nabij Scios op zijde kwam. *Yanni* met zijne gezellen was echter waarschijnlijk gewaarschuwd, zijnde, reeds ontscheept. Daar de scheepspas, door den Griekschen consul afgegeven, de bemanning op 21 personen opgaf en er zich slechts 16 aan boord bevonden, zoo werd het vaartuig op sleeptouw genomen en den gouverneur van Scios overgegeven, en één roover, die zich nog aan boord bevond, gevankelijk naar hier overgebragt. Men hoopt van deze mededeelingen en openbaringen te erlangen, die het eindelijk mogelijk zullen maken den beruchten roover en zijn gespels meester te worden.

NOORD-AMERIKA.

De amerik. stoomboot *Niagara*, die 16 Aug. New-York verliet, brengt in Engeland geen specie, maar het bijzondere en treurige nieuws van het overlijden van bijna 200 personen, ten gevolge der verschrikkelijke hitte in genoemde stad. De termometer wees van 90 tot op 102 graden.

Op de tentoonstelling te New-York (die niet bijzonder schijnt te slagen) is een dorschwerktuig, van vier paardenkracht, dat 1000 à 2000 bush. graan per dag dorscht, meet en in een zak werpt (mais uitgezonderd). Ook vindt men er een drukpers, die ongesneden pap:er van eenen cilinder rolt, snijdt, drukt en vouwt en dertig duizend afdrukken per uur levert, De twee zijden van het blad worden gelijkelijk gedrukt, en de snelheid van werking kan nog veel vermeerderd worden boven de ge[illegible] opgave.

— Men leest in de dagbladen der Vereenigde S[illegible] van Nood-Amerika het volgende:

James *B. Barnett*, een kleurling, heeft een proc[illegible] gesteld tegen de bestuurders der medische school [illegible] New-York, om hen te verpligten hem den titel va[illegible] neesheer (physician/ te geven. Uit de dagvaarding [illegible] dat de heer *Barnett* is bachelor van de new-yor[illegible] universiteit, dat hij de geneeskunde onder de leidin[illegible] de uitstekendste geneesheeren dier stad heeft beo[illegible] en dat hij geregeld alle kollegiën van genees- en [illegible] kunde heeft bijgewoond. Toen hij echter wilde p[illegible] veren, werd hij niet toegelaten omdat hij een kle[illegible] was. De beklaagde bestuurders ontkennen het feit, maar weigeren aan het verzoek van Barnett gevol[illegible] geven, omdat de reglementen en gebruiken hunne[illegible] stelling niet gedoogen aan eenen neger den titel [illegible] dokter in de geneeskunde te verleenen. Men ziet [illegible] gespannen verwachting de regterlijke beslissing tegem[illegible]

— Men schat de chinesche bevolking in Kalifor[illegible] 25,000 zielen. Het schip Uncle Tom heeft onlangs [illegible] chineesch tooneelgezelschap te San Francisco aangeb[illegible] bestaande uit 50 personen, en bekend onder den [illegible] van Tong-Huek-Tong.

— Berigten uit New-York tot 19 Aug., per *Ar*[illegible] Te New-Orleans is men verpligt geweest 125 lijk[illegible] verbranden, ten gevolge van de onmogelijkheid o[illegible] dooden te begraven.

SANDWICH-EILANDEN.

Volgens berigten van de Sandwich-eilanden v[illegible] Junij, was de staat van zaken aldaar vrij voldo[illegible] De vriendschapsbetrekkingen met Frankrijk bleven [illegible] stig sedert de aankomst van den Franschen consul [illegible] heer *Perrin*, te Honolulu. De groote Trans-Ocean[illegible] Zeevaart-Maatschappij had aldaar een agentschap [illegible] rigt, en men verwachtte er de prachtige pakketboot [illegible] die zich naar Otaheite tot een proeftogt zou begeven. [illegible] koning zou zelf den eersten togt op dezen bodem [illegible] maken.

BRITSCH-INDIE.

Van Calcutta schrijft men, dat de Gouverneur-G[illegible] raal voornemens is, aan boord van het stoomschip [illegible] nobia, de provincien van Pegu en Tenerassim, als [illegible] de straat van Malacca te bezoeken.

— In de staten van den Nizam (Deccan) heeft [illegible] gevecht tusschen den Brigadier Mayne en een leger [illegible] opstandelingen onder Bajel Rao plaats gehad. De Arabische soldaten vochten onder dat hoofd [illegible] de meeste dapperheid. Kapitein *Parker* en de vaan[illegible] Bosworth zijn gesneuveld en het geheel verlies der [illegible] gelschen beliep aan dooden 25 en gewonden 53.

— Van Candahar verneemt men, dat de bekende [illegible] *Mahomed* voornemens is zich met Rusland tegen E[illegible] land te verbinden.

— Berigten uit Peshawur melden, dat de kolonel [illegible] *keson*, de Britsche commissaris, door een inboo[illegible] van Caubul gedood is.

— Dagbladen van Madras berigten den akeligen [illegible] van den luitenant *Wedderburn*; te Tippoo Cadoo[illegible] schen Neilijheries en Mijsore, op de olifantenjagt z[illegible] waagde bij het een grooten en verwoeden olifant [illegible] te vallen, die op hem los kwam en hem ter [illegible] wierp. Het verwoede dier doorstak den ongelu[illegible] met een zijner slagtanden, die in de borst dring[illegible] een onmiddelijken dood veroorzaakte.

BIRMAH.

De berigten uit Birmah luiden ongunstig. Meau[illegible] is druk bezig met zich te versterken en, met het [illegible] om dien opstandeling ten onder te brengen, is er [illegible] sterke Britsche magt over de landstreek tusschen [illegible] goon en Prome verspreid.

De Europeanen, die de Birmannen gevangen ge[illegible] hadden, zijn, volgens de Hurkaru van 29 August[illegible] Ava naar Prome weder gekeerd. Zij prijzen zee[illegible] goede behandeling, welke zij van den koning he[illegible] ondervonden, die hen tevens met geschenken beg[illegible] heeft. Zij verhaalden, dat er te Ava eene sterke [illegible] oorlogsgezinden bestaat en dat de magt, die teg[illegible] Engelschen op de been zal worden gebragt, [illegible] Birmah proper mogten intrekken, talrijker en meer [illegible] logszuchtig wezen zal, dan die tot heden in Pegu [illegible] streden heeft.

BRUNE.

De laatste berigten uit dit gewest melden, d[illegible] pokken aldaar honderden kinderen weggelepen. Va[illegible] de hoofdstad heeft zich de kwaal in de omliggende [illegible] tricten onder de landbouwende bevolking verspreid. [illegible] *Kijans* zijn zoo bevreesd, dat die kwaal ook hen [illegible] kome, bezoeken, dat zij de rivier Barram hebbe[illegible] gesloten en verboden, dat iemand tot hen kwam, [illegible] lang de pokken regeerden.

CHINA.

De berigten omtrent het op Peking aanrukken [illegible] de insurgenten zijn zoo verward, dat het onmogel[illegible] hieromtrent iets meer dan gissingen te maken.

Zoo lang die stad niet in hunne magt is, zul[illegible] nimmer als overwinnaars kunnen beschouwd [illegible] en, om daartoe te geraken, zal de inspanning v[illegible] hunne krachten noodig zijn, daar zich een aanzie[illegible] leger, waaronder een groot aantal Tartaarsche [illegible] lieden, in die stad bevindt.

— De stad Shanghae is den 7den September [illegible] neel van een ernstig oproer geweest, hetwelk doo[illegible] boorlingen van Kwang-tung en Fokien, die zich [illegible] geheim genootschap gevormd hadden, verwekt [illegible] De Taon-Tee is gevlugt, de Che-Heen vermoord; [illegible] kantoor uitgeplunderd, waardoor de Insurgenten [illegible] thans meester van de stad zijn, een buit van [illegible] dollars hebben gemaakt. Aan den Heer *Marshall* [illegible] Americaanschen commissaris, zoude het hoofd [illegible] surgenten hebben te kennen gegeven, dat, daar [illegible] doel alleen was de Tartaarsche dynastie te verni[illegible] allen vreemdelingen ongedeerd zouden blijven.

— Te Amoy blijven de gevechten tusschen de [illegible] lijken en insurgenten nog steeds voortduren, doch [illegible] der eenig beslissend voordeel voor een der partijen [illegible]

De eersten zijn ruimschoots van levensmiddelen [illegible] ammunitie voorzien en zij voeden alle hoop weldra [illegible] Insurgenten, die om hunne plunderingen bij de be[illegible]

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 29 October 1853, No. 86.

king in een zeer slechten reuk staan, te zullen verdrijven.

In de stad zelve heerscht groote ellende en vele der omliggende dorpen zijn verbrand of ontvolkt, tot éénige bewoners enkele oude vrouwen en kinderen bezittende.

— Een brief van Ningpo, onder dagteekening van 20 September, wil dat eene bende manschappen uit Canton van Shanghae aldaar is aangekomen, met het doel een aanval op die stad te beproeven.

— De berigten van Fuh-Chau loopen tot den 8sten September en deelen mede, dat de Gouverneur, ten gevolge van ernstige onlusten in Chin-Chew, van daar vertrokken is.

Bataviasche Tentoonstelling.

Met referte tot hare advertentie van den 26sten dezer, maakt de commissie bekend, dat behalve des Woensdags, het korps stafmuzijkanten zich ook des Zondags, te beginnen met den 30sten dezer, van 's morgens 10 en een half tot klokke 12 en een half ure, in het gebouw zal doen hooren.

Tevens wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat met wijziging van art. 3 van het reglement van orde, de entrée voortaan *des Maandags* even als *des Zaturdags* bepaald wordt op 20 duiten per persoon.

S. D. SCHIFF, *President*.
L. H. DEELEMAN, *Secretaris*.

BATAVIA, 28 *October*. 1853.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
October 18	Nederlandsch	Phoenix	P. J. Kasse	Hartlepool	24 Junij	Singapore
» —	Engelsch	Abeona	J. J. Richardson	Liverpool	7 Julij	Hongkong
» 22	Fransch	Benjamin Senier	J. Dolu	Samarang	19 Oct.	Nantes
» 23	Engelsch	Mary Montague	G. Barclay	Batavia	23 »	Rotterdam
» —	Nederlandsch	Luit. Adm. Stillingwerf	Mispelblom Beyer	»	— »	Melbourn
» 24	»	Cesar	S. Hoogland	Samarang		Amsterdam
» —	Amerikaansch	Golden Gote	A. Barstown	Shanghae	27 Sept.	New-York
» 25	Nederlandsch	Sara Johanna	H. Sweys	Batavia	23 Oct.	Amsterdam
» 26	Hamburgsch	Meteor	J. G. Poppe	»	25 »	Rotterdam
» —	Engelsch	W. Melville	J. W. Raymond	Singapore		Hobarttown
» 27	Nederlandsch	Valparaiso	van der Meyden	Batavia	26 Oct	Rotterdam

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
October 25	Nederl. Indisch	Djaleha	Samdoedin	Banjermassing	12 Oct.	D. N. Buys en co.
» 26	» »	Marzoek	Said Schak	Indramayoe	24 »	
» 27	» »	Lachmadie	Sech Sahak	Cheribon	— »	
» —	» »	Oeij Sinjo	Oeij Je	Pekalongan	— »	
» —	» »	Atiat Rachman	Sech Bahasoan	Sumanap	23 Sept.	D. N. Buijs en Co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
October 26	Nederlandsch	Z. M. stooms. Batavia	luit. t/z. 1 kl. van der Moore	Singapore
» —	Nederl. Indisch	Jane Serina	Brodie	»
» —	Nederlandsch	Batavier	Uil	Rotterdam
» —	»	Valparaiso	van der Meyden	»
» —	Nederl. Indisch	Naga Laut	Winter	Samarang
» —	» »	Said Maskoor	Alie	Onrust
» —	Engelsch	Chamois	Mangham	Australia
» 27	Nederlandsch	Twee Gebroeders	Zeeman	Hamburg
» —	Nederl. Indisch	Soetan Iskander	Zoutman	Padang
» —	» »	Faid Alim	Sech Bagamie	Palembang
» —	» »	Pogoan Zephijr	Oeij Kimleng	»
» —	» »	Maymoen	Sech Kasiem	Indramayoe
» —	» »	Gollek	Merto	Jawana
» 29	Nederlandsch	Javaan	Eijlers	Soerabaya
» —	Nederl. Indisch	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang
» —	» »	[illegible] Rachman		

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	Telegraaph	Rulofs	Tjilatjap	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Formosa	Verschuur	Soerabaya	van Ommeren. Rueb & Co.
»	Noord	Ruhaak		Maclaine, Watson en co.
»	Lucia Maria*	Erftingh	Cheribon	Tiedeman en van der Burg.
»	Prins Frederik der Nederlanden	Haidekooper		»
»	Java Koerier	Reinets		Adam en co.
»	Eolus	Slechtembree	Soerabaya	B. Kopersmit en co.
Nederl. Indisch	stooms. Ambon	Hugenholtz	»	
» »	Said Maskoor	Alie Mochamat	»	D. N. Buys en co.
» »	Atiat Rachman	Sech Bahasoan	Bencoelen	»
» »	Marsoek	Said Schak	Grissie	Coulster
» »	Wilhelmina			
» »	Walvisch	Said Alhadiet		
» »	Tartar	Simpie	Cheribon	
» »	Djaleha	Samdoedin	Soerabaya	D. N. Buys en co.
» »	Lachmodie	Said Schak		
» »	Oeij Sinjo	Oey Je		
Engelsch	William Fisher	Coing	Singapore	Morgan, Melbourn en co.
»	Florida		Sydney	Hunter, Houghton & Co.
Hamburgsch	Malvina Vidal	Jachtman	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
»	Alfred		»	»
»	Elisabeth Ross	Meyer	Adelaide	»
Bremer	Pauline	Riechert	Golf van Persie	Metzendorf, Wilmans en co.
Fransch	Nicolas Cezard	Dunot	Samarang	B. Senier, Suermondt en co.
»	Jessore	Chales	Bordeaux	»
Amerikaansch	Daniel Webster	Besbie		Paine, Stricker en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Oey Sinjo*: de heer *A. Lannoy*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met Z. M. stooms. *Batavia*: de heeren *Launspach en 1 bediende*. — *Willer en 7 bedienden*. — Jhr. *P. S. Berg*. — *J. Joelson*. — Mevr. *W. F. Overhand*. — Tomongong Hoofdjaxa *Kerta Nagara en 1 bediende*. — *2 Europesche matrozen*. — *8 dito militairen*. — *7 Chinezen*. — *2 Inlanders*.

Met het N. I. schip *Jane Serena*: de heer J. *G. D. Bock*.

Met het N. I. schip *Valparaiso*: *6 militairen*.

Met het N. I. schip *Naga Laut*: de heeren J. *T. Thiessing*. — J. *G. Hoofd*.

Met het N. I. schip *Soetan Iskandar*: Mejufvr. *J. C. Apon*.

Handelsberigten.

Aanvoer.

Van Samarang per ned. ind. schip *Wadiat. Tulrachman* gez. *Said aloewie Ismael*.

00 pic. rijst gez. 1500 do. do. *said Mohamat*.
0 do. do. 2 kn. hoofd doeken. 1 corg. bat. slendangs. 1 kt. reuk olie. *gezagvoerder*.
pe. sp. matten. *Pa no*.
1 ps. sp. matten. 50 catj. koperwerk. *sech Oemar*.
0 pic. suiker. *gezagvoerder*.
ps. sp. matten. *sech Sale*.
0 ℔ Indigo. *Order*.

Van Liverpool per ned. schip Java *Koerier* kapt. Reijnstz agt. Adam en co.

kn. en 147 bn. kat. goederen. 20 do. manufact. 18 kn. katoen goederen. 1 baaltj. do. do. *de Agent*.
wol. goederen, 1 do. koopwaren. 22 kn. manufact. *Pandel en* ...
6 kn. beschuit. *Stevenson*.
93 kn. koopwaren. *Busing Schroder en co*.
5 kn. koopwaren. 2 do. manufact. 64 bos. plaatijz. *Hunter Houghton en co*.
47 kn. 20 bn. manufact. *McEwen en co*.
25 kn. 14 baaltj. 2 do. manufact. 1 kt. 1 vt. glaswerk. 1 kt. ijzerw. *Morgan Melbourn en co*
44 kn. 7 bn. manufact. *Burth Mijrtle en co*.
265 mn. aardewerk. 30 kn. 59 bn. kat. goederen. 1 kt. papier. 17 ks. garens. 6 ks. 15 kn. manufact. *Anderson Tolson en co*.
2 pak manufact. *de Weerdt Ruyl en co*.
74 bn. 64 kn. manufact. 12 ijzer pannen. *Pitcairn Syme en co*.
8 bn. 21 kn. koopwaren. *Martin Dyce en co*.
10 bn. koopwaren. *MacLaine Watson en co*.
200 ton steenkolen. 30 kn. plaat koper 4 vn. spijkers. 10 kn. kat. goederen. *Order*.

Van Sydney per amer. schip *Daniel Webster* kapt. Wesbie. agt. Paine Stricker en co,

15 ks. appel drank. 5 do. jams. 4 noten houten doosen. *Order*.

Van Cheribon. per ned. ind. *brik Tartar* gez. Simpie.

6 koijs. Rijst. *Kwee Kanghan*.
1490$^{88}/_{100}$ pic. suiker. *MacLaine Watson en co*.
f 560 recepissen, *Gezagvoerder*.

Uitvoer.

Naar Pecalongan per ned. ind. bark. *Batavia* gez. Tan Ingiok.

18 kn. siropen. 5 do. porcelein. 1 do. chocolat. *Bedier*.
200 pic. kapas. 1 wagen. 27 ps. led. tonnen. 1 ijzer anker. 26 kn. madapoll. 2 do. ginghams. 4 do. cambrics. 3 do. longcloths. 2 do. 2 do. rood katoen. 2 bn. garen. 2 kn. glaswerk. 2 do. borden. 1 do. amer. drills. 20 ks. chin. thee. 1 kt. chitsen. 1 do. wijn. 4 do sigaren. 1 do. aardewerk. 2 do. amer. meel. 3 bn. witte garen. 1 kt. chin. lanthaarn. 2 do. glazen dakpannen. 9 pic. was. 2 krandj seltzerwater. 5 vs. swartsels. 4 pak medicijn. 2 hamm. 1 vat chin. provis. 20 realen. goudwerk. *f* 12000 recepiss. *Oeij Tiangdjoen*,

Naar Hobart Town per eng. schip. *Pet* kapt. Coppiug.

863 pic. suiker. 30 do. zwt. peper. 1 do. foelie. *Adam en co*.
3 pic. notenmuscaat. *Kreglinger Dummler en co*.
3843$^{30}/_{100}$ suiker. *te Soerab. geladen Adam en co*.

Naar Singapore per ned. ind. schip jane Serina. kapt. *C. Brodie*.

19 kn. kat. goederen. *Bahre en Kinder*
10 vn. zink. 3 kn. manufact. *Metzendorff Wilmans en co*.
13 kn. en 3 bn. manufact. gedr. katoen. 169 vs. spijkers. *Pitcairn Sijme en co*.
5000 boss. lampitten. 100 ps. sp. matten. *Hadji Abdul Hamin*.
63 pic. gom elastiek. *Adam en co*,
400 do. suiker. 22 do. garen. *Lim Hoa*.
186 do. gom. elastiek. *Pitcairn Sijme. en co*.
25 leggers. arak. *Busing Schroder en co*.
5 st. Java sarongs. 3½ corg. soga doeken. 1 do. do. slendangs. 20 ps. geiten. *sech achmt. Jawas*.
4 pakk. tabak. *Tiedeman en v. d. Burg*.
16681 ps. sp. matten. 710 guld. zilver. specie. 350 ps. aan goud. geld. *said aloewie Satrie*.
1 kt. kat. goederen. *Busing Schroder en co*.
68 pic. arak. *Lim Hoa*.
200 do. jap. koper. 7 do. bengd. zeep. *said aloewie Satrie*.

Naar *Australie* per eng. schip *Chamois* kapt. Moughan.

3005 pic. suiker. 100 zwt. peper. 5 do. gember. 140 ijzeren. pannen. *Morgan Melbourn en co*.
1277 pic. suiker. *Anderson Tolson en co*.
18 kn. sago. meel. 263 d0. thee. 30 do. droogerijen. 50 rol. matten. 23 pak. bamb. hoeden. 1 kts petten. 1 do. gras. linnen. *Metzendorff Wilmans en co*.
110 pic. zwt. peper, *Martin Dijce en co*.
1 vat. spek *Radijs*.

Naar Rotterdam per ned. schip *Batavier* kapt. H. H. Uil.

110 pic. rotting. 994 do. suiker. 3998$^{47}/_{100}$ pic. suiker. 450 do. cutch
2 do. was. 1 vat. groene. erwten. 1 do. gort. *van Ommeren Rueb en co*.
1 do. vleesch. 1 spek. *Kessler*.

Naar Cheribon en nederlands per ned.scip *Jacobus* kapt. E. J. Kok.

387 schuitj. tin 40 pic. rotting. 15000 st. goenie. zakken. *N. H. M.*

Naar Rotterdam per ned. schip *Valparaiso* kapt. Vandermeijden.

384 schuitj. tin. 70 pic. rotting. 4003$^{14}/_{100}$ pic. suiker. 2600 pic. koffij. *N. H. M.*
1 vat. gort. 1 do. groene. erwten. 1 do. volks. brood. 1 do. pekel. spek. 1 do. beschuit. 3 do. pekel. vleesch. erwten. en gort. *Radijs*.

Naar Hamburg. per ned. schip *Twee Gebroeders*. kapt. zeeman.

1610 pic. suiker. 2565 do. rijst. 50 do. lange peper. 100 leggens. arak. *Metzendorff Wilmans en co*.

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Camelion* kapt. van Wijhe.

103 bn. en 91 kn. manufact. 7 mn. aardewerk. 2 ijzer. ketels. 6 slijp. steen. 11 coll. machinerien. 10 ton steenkoolen. 300 ijzer. pijpen. 90 pic. rotting. *de Weerdt Ruijl en co*.

Naar Bordeaux via *Samarang* per fr. schip *Pacifique* kapt. David.

1670 pic. koffij. 290 pic. gomelastiek. 900 st. buff. huiden. 5744 pic. rijst. 100 do. rotting. 17 do. buff. hoorn. 800 do. gambier. *Sanier Suermondt en co*.
2 oxh. roode wijn. 1 vat witt. boonen. 1 do. groene erwten. *Radijs*.

Naar Rotterdam per hamb. schip *Meteor* kapt. Poppe.

7 pic. gomelastiek. 4$^{80}/_{100}$ do. foelie. 2 do. notenmuscaat. 2$^{25}/_{100}$ do. kaneel. 4$^{47}/_{100}$ do. schildpad. 50$^{18}/_{100}$ do. paarlmoer. schelpen. 2012 ps. buffel huiden. 48 do. koe do. 4579 pic. 14 legg. arak. *Kreglinger Dummler en co*.
566 pic. rotting. *Metzendorff Wilmans en co*.
1210 pic. suiker, *Pitcairn Syme en co*.
1215 do. do. *de Weerdt Ruyl en co*.
2587 do. rijst. *E. Moormann en co*.
250 do. witt. peper. *McEwen en co*.
7$^{92}/_{100}$ pic. notenmuscaat. $^{81}/_{100}$ do. foelie *Meijer*.
40 bal. jap. kamfer. *v. d. Does*.
50 do. idem. *Reijnst en Vinju*.

Naar Samarang per ned. ind. schoener *Bintang Toedjoe* gez. Poa Ho-Teng.

80 pic. witte damm. 65 do. zwt. peper. 16 kistj. eaudecologne. 290 ps. aan goud geld. *de Gezagv.*

Naar Muntok Riouw en Singapore per ned. ind. *Bark alfulk* gez. Sech abdul kadier Baradja.

3820 pic. suiker. 450 do. rijst. *Sech Awal*.
150 pic. rijst. *Gezagv.*
600 do. do. *Hadjie abdul Latiep*.
100 ps. sp. matten. *Pa Arbin*.
250 do. do. *Pa Asman*.
75 do. do. *Pa Rona*.
220 do. do. *Pa Diena*.
355 do. do *Jamain*.
300 do. do. *Moeksien*.
170 do. do. *Bongin*.
100 do. do. *Sadreman*.
600 do. do. *Pa Sadjima*.
600 do. do. *Do-Oet*.
240 do. do. *Sadaman*.
200 do. do. *Mochamad*.
211 do. do. *Pa Hartidja*.
330 do. do. *Pa Reeka*.
50 do. do. *Pa Nochsia*.
300 do. do. *Achmad*.
60 do. do. *Mansoor*.
80 do. do. *Sech Achmat*.
80 do. do. *Sech Moebarak*.
300 do. do. *Sech Obiet*.
400 do. do. *do. awal Oemar*.
2238 do. do. *Hadjie Asaat*.
200 do. do. *Mocht. Alie*.
200 do. do. *Hadjie Said*.
4 realen goudwerk. *Hadjie asaat*.
10 pic. lange peper. 7 corg. slendangs. 15 do. hoofddoeken. 19 catj vogelnestjes. *Said abd. Rachman*.
1 kt. kat. goederen. *Said Osman*.
5 corg. doeken. *Hadjie Hassan*,
3095 ps. sp. matten. 130 guld. specie. 6 ps. goudgeld. *Mocht. Nadjit*
350 ps, sp. matten. *Masoat*.

Naar Soerab. via Samar. per ned. ind. stooms. *Banda* kapt. Schmidt.

8 oxh. bier. 1 kt. suikerwerk. *Anderson Tolson en co*.
1 kistj. muziek. *Wijnveldt*.
f 100.000 specie. N. H. M.
3 kn. calicots. 1 kt. katoen. *Kreglinger Dummler en co*.
1 kt. meubelen. 3 jagt. geweren. *Gebr. Roselje en co*.
1 kt. piano. 1 voet. bank. 1 bank. 1 pak papieren. 1 tromm. diversen. *Kopersmit en co*.
1 kt. parapluen. 3 vn. madera, *Hunter Houghton en co*.
2 kn. neteldoek. McEwen en co.
80 pic. zwt. peper. *Johan Aratoon*.
5 kistj. provis. 3 kisten wijn. 1 kt. portwijn. 5 do. brandewijn. *Berne*
6 kn. gev. katoen. 2 do. kramerijen. 1 do. muziek instrument. 1 do lanthaarns. 2 do. speelkaarten. *Bahre en Kinder*.
6 kn. 1 baal manufact. 17 kn. gev. katoen. 19 do. gedr. do. 70 do, peper. 1 pakj. monsters. *de Weeldt, Ruyl en co*.
1 kt. doublons. 35 kistj. dollars 3 vatj. do. *Sanier Surmondt en co*.

Naar *Samar.* en *Soerab.* per ned. ind. stooms. *Java* kapt. Batten.

2 kn. rood katoen, *Tio Tjai*.
2 kn. hooden. 10 st. laken. 1 kt. suikerwerk, *L. Platon*.
1 weeg schaal. 1 pak ijzerwerk. 20 kistj. zilv. specie, *MacLaine Watson en co*.
4 kn. schrijfbehoeften. 1 do. boeken. 1 rol papier. 5 kn. divers. *van Haren Noman en Kolff*.
2 vn. bier. *Martin Dyce en co*,
5 bn. lappen. *Burth Mijrtle en co*.
4 kn. ong. katoen 7 do. wit do. 4 do. rood. do. 60 st. wit do. 3 do. chitsen. 4 rol kat. fluweel. 100 dos. doeken. 60 ps. wit kat. 20 doz. kousen. *Tje Oekie*.
4 vs. boter. 1 kt. vruchten. *de Weerdt Ruyl en co*.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.